

Tisková zpráva
Lucemburk 13. června 2022

Kontroly na vnitřních schengenských hranicích nebyly během pandemie dobře prověřovány

Jelikož má Evropská komise k dispozici jen omezené nástroje, neprověřovala dostatečným způsobem obtíže, které přinesla pandemie COVID-19 z hlediska práva na volný pohyb osob. K tomuto celkovému závěru dospěl Evropský účetní dvůr (EÚD) ve zvláštní zprávě, kterou dnes zveřejnil. Dohled nad kontrolami na vnitřních hranicích, které opětovně zavedly členské státy od března 2020, plně nezajistil dodržování schengenských pravidel, jež usnadňují volný pohyb v rámci EU. Auditoři kromě toho upozorňují na nedostatečnou koordinaci cestovních omezení mezi jednotlivými členskými státy a na případy jejich nesouladu s pokyny a doporučeními EU.

Každý občan EU má právo se volně pohybovat na území Unie. To je usnadněno zrušením kontrol na vnitřních hranicích v schengenském prostoru, jehož součástí je 22 členských států EU a čtyři státy mimo Unii a který vedl k Evropě k vytvoření prostoru cestování bez hranic. Toto právo však může být omezeno z důvodů veřejného pořádku, bezpečnosti nebo ze zdravotních důvodů. Od roku 2015 několik členských států znovu zavedlo kontroly na vnitřních hranicích v reakci na migrační krizi nebo kvůli bezpečnostním hrozbám (zejména terorismu). Pokud jde o nedávnou dobu, během pandemie COVID-19 přijala řada členských států opatření k omezení volného pohybu v rámci EU ve snaze zabránit šíření tohoto viru. Při opětovném zavedení kontrol na vnitřních hranicích v schengenském prostoru jsou členské státy povinny uvědomit Komisi, která zůstává odpovědná za posouzení toho, zda jsou navrhovaná omezení v souladu s právními předpisy EU a zda nenarušují právo na volný pohyb osob.

„Vzhledem k tomu, že volný pohyb osob je jednou ze čtyř základních svobod EU a je zároveň ústředním prvkem evropského projektu od samotného jeho vzniku, měla Komise vždy pečlivě kontrolovat, zda jsou omezení zavedená v době pandemie COVID relevantní a odůvodněná,“ uvedl Baudilio Tomé Muguruza, člen EÚD odpovědný za tento audit. *„Doufáme, že naše auditní zjištění přispějí k současné debatě o revizi schengenského systému.“*

Auditoři přezkoumali všech 150 oznámení členských států o kontrolách na vnitřních hranicích, které Komisi předložily v období od března 2020 do června 2021 a z nichž 135 se týkalo výhradně onemocnění COVID-19. Z přezkumu jasně vyplynulo, že v oznámeních nebylo dostatečně doloženo, že kontroly na hranicích jsou skutečně krajním opatřením, ani že jsou přiměřené a časově omezené. Komise navíc nezahájila řízení o nesplnění povinnosti týkající se dlouhodobých hraničních kontrol, které byly zavedeny ještě před pandemií.

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních zvláštní zprávy Evropského účetního dvora. Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Rovněž neobdržela všechny zprávy, které měla obdržet do čtyř týdnů od ukončení kontrol na vnitřních hranicích. Podobně jako u opatření zavedených kvůli migrační krizi a bezpečnostním hrozbám ještě před vypuknutím pandemie COVID-19 si Komise nevyžádala dodatečné informace ani nevydala k této otázce žádné stanovisko. Hodnocení auditorů je tedy jasné: Evropská komise řádným způsobem neprověřovala, zda znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích bylo v souladu s právními předpisy upravujícími schengenský prostor.

Komise se zároveň při dohledu nad cestovními omezeními při pandemii COVID-19 potýkala s omezeními danými stávajícím právním rámcem. Ačkoli odpovědnost za realizaci cestovních omezení nesou výhradně členské státy, je mandátem Evropské komise usnadňovat koordinovaný přístup k těmto omezením, aby se tak minimalizoval dopad na přeshraniční cestování v rámci EU. Za tímto účelem byly vydány pokyny, které byly většinou včasné. Tyto pokyny týkající se kontrol na vnitřních hranicích však podle auditorů nebyly dostatečně praktické a proveditelné.

Komise rovněž zahájila iniciativy ke koordinaci opatření ovlivňujících svobodu pohybu. Jednou z těchto iniciativ byla internetová platforma „Re-open EU“, kterou Komise spustila 15. června 2020 na podporu bezpečného znovuotevření cestování a cestovního ruchu v celé Evropě. Avšak po více než roce devět členských států (Bulharsko, Dánsko, Německo, Estonsko, Francie, Rumunsko, Slovinsko, Finsko a Švédsko) stále neposkytlo aktualizované informace. Ani úsilí Komise o kompenzaci chybějící struktury řízení krizí zřízením „informační skupiny koronavirus“ nevedlo k jednotnému přístupu k této oblasti. Cestovní omezení zavedená v průběhu pandemie COVID-19 zůstala dle auditorů z větší míry nekoordinovaná a Komise nebyla schopna zabránit tomu, aby se uplatňovala nesouvislá jednotlivá opatření, která se v různých členských státech značně lišila.

Základní informace

Smlouva o Evropské unii stanoví, že „Unie poskytuje svým občanům prostor svobody, bezpečnosti a práva bez vnitřních hranic, ve kterém je zaručen volný pohyb osob“. Občané EU považují svobodu pohybu za obzvláště významný úspěch integrace EU. Svoboda cestovat, studovat a pracovat kdekoli v EU je úspěchem Evropské unie, který občané nejčastěji uvádějí – před eurem a mírem.

Volný pohyb osob v rámci EU se liší od zrušení kontrol na vnitřních hranicích v schengenském prostoru. Občané se mohou volně pohybovat v rámci schengenského prostoru, aniž by podléhali kontrolám na vnitřních hranicích. Občané EU požívají volného pohybu po celé EU, a to i do členských států a z členských států EU, které (dosud) nezrušily kontroly na vnitřních hranicích.

Zvláštní zpráva 13/2022 „*Volný pohyb v EU během pandemie COVID-19: prověřování kontrol na vnitřních hranicích bylo omezené a opatření členských států nebyla koordinovaná*“ je k dispozici na internetové stránce EÚD (eca.europa.eu).

V tomto roce plánuje EÚD také vydat zvláštní zprávu o iniciativách EU na usnadnění bezpečného cestování během pandemie COVID-19.

EÚD předkládá své zvláštní zprávy Evropskému parlamentu a Radě EU a také dalším zainteresovaným stranám, jako jsou národní parlamenty, subjekty z příslušného odvětví a zástupci občanské společnosti. Valná většina doporučení předložených ve zprávách EÚD se realizuje.

Kontakt pro tisk

Tiskové oddělení EÚD: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547